

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, Mártzius' 28-adikán, 1829

Mexicói Eggyesült Státusok — Spanyolország — Nagybritannia — Frantziaország — Olaszország — Törökország — Mértéktár — Hirdetés — Tudományos Jelentés

Mexicói Eggy. Státusok

Mexicóban, vége van a' felfordulásnak; Pedraza passust kért az északamériki Eggy. Státusokba-menetelre, Gererrot Előülőnek tették, és már el is kezdte Hivatalát. Imé, mi lett a' tsordásbojtárból. A' Congress, foljtattja a' maga' dolgát a' régi Spanyolok' mindjárt végre-hajtandó kiűzése felett.

Spanyolország

Mádríd, fébr. 25. — Cadiz-t szabad kikötővé tette a' spanyol országlószék, Spanyolországgal barátságban élő minden nemzetnek. Se ki, se be, semmi afféle hajó, a' vasmatska bérnél, az egészség-taxánál és az olyan vámnál, mellyek a' városi költségeket teszik, semmi adót nem fizet.

Nagybritannia

London, fébr. 28. — Ezen a' napon általjában sokféle híreket támosztottak. A' királyi familia' egy Tagja (Cumberland Hg.) Wellington Hgel igen meghatározva vetekedett, az emancipatio' veszedelmes-vóltáról, a' mostani pillantatban. Well. Hg. mindjárt össze-hívta a' Kabinét-tanátsot, melyben a' Ministerek között szakadások történtek; melynek következéséül Peel Úr lemondott Ministerségéről. — Az első Házban bejelentették a' Ministerek fébr. 27-edikén, hogy mártz. 5-ödikén, a' katolikusok' kedvekre szolgáló bill-t, be fogják viuni. —

A' tengeri-erő' budget-jára is ma szózatoltak. A' tengeri nép' helybe-hagyott száma, 30,000, ha 9000 tengeri katonát is ide számlálunk.

Ámbar az angl. nemzeti antipathia Oxfordot az anglicanismus' Vaticanjának nevezi; még is nagyon örvend most titokban azon, hogy Peel Úrnak ellene állott.

Az utóbbi 3 esztendő alatt 254 vasútat és víztsatornát építettek Angliában, Frantziaországban 26-ot: ellenben, Frantziaországban 98 Majoratust és 465 Klastromot állítottak az alatt fel; mellyek közzül kevés van tanításra vagy betegek' gondviselésére szánva.

Az alsó Ház' fébr. 24-edikei Ülésében, Sir Richard Rawlinson Vyvyan (Cornwal' képviselője), az emancipatio ellen beadott kérelevelé után, azt mondja a' többek közt, hogy az ő' Districtusabeliek meggyőződtek a' felől, hogy szörnyű veszedelmes volna olyan embereknek politica hatalmat engedni, kik a' földön olyan Hatalmat esmérnek-meg, mely a' Királyok felett áll (halljuk). — Szóll még valami nagy össze-esküvésről, — nem Angliában, hanem Európa' fesszes földén, — a' nemzetek jussa és szabadsága ellen; mely a' bétsi Congressben vette eredetét, azután más két kisebbben, Laibachban és Veronában, s utóljára, Frantziaország' fő-városában to-

vább szöttek - fonták. Ezen össze-esküvésnek fő- indító kereke a' — Pápa és az ő' legfőbb segédei, a' — Jésuiták; mellyen ő, (Sir Richard) annál-inkább kéntelen elijjedni, mivel' ezen Társaság' Tagjainak megengedődött a' letelepedés, Angliában is; kiket azoknak taníttatásokra 's neveléssekre fordítanak, a' kik egyszer ezen ország' törvényszerzőinek rendeltetnek. Fenn-tartja magának, a' Jésuitákról más alkalommal beszélteni.

London, mártz. 4. — A' kintstár' Kantzelláriussa és Dawson Ur, bejelentették az alsó Házban, hogy hólnap' a' királyszéki beszédnek azon részét fogják ajánlani, a' mely a' katolikusokat illeti. Peel Ur ma akart helyet foglalni a' Parlamentben, mint Westbury' Képviselője: az ő' szerentsébbb vetekező társa, Sir Rob. Harry Inglis, már tegnap' belépett, mint oxfordi Kamaratag.

A' Morning-Journal így almodozik: "Egessen meg vagyunk győződve, hogy csak ez az alternatíva van. A' parlament' felbomlása és újj Kabinét' felállítás, vagy, mely mind-egy: egy más Premier Minister és a' Parlament' mindjárt széjjel-oszlatása; — a' változás, elkerülhetetlen. — ki tudja? —

Portsmouthból, mártz. 2-odikán, ezt az igen fontos esetet jelentik: "Pallás, áng. fregatte-t elküldötték volt Terceirába, hogy vizet vigyen. Egy, a' kikötő' őrjei közzül ellent-állott a' kiszállásnak. Ebből, veszekedés lett az áng. Matrótzok és az őr által elő-kiáltott portugallus örök között. Fitz Clarence Kapitány (a' Clarence Hg. természeti fia) sebet kapott, és a' Shannon hajóra vitétt, 's ide vissza jött. A' tengeri Kadet is, és 2--5 Matrótz megsebesedett.

Ritkán volt Parlament-ülésben olylyau vig-kedv, mint a' Wilson Obester' beszéde közben, ki York Városának a'

Képviselője. Elhozta ő' az yorki Polgárok' kérelevelét, kik Hull városában lának, a' katolikusok ellen, és mindjárt beszéde' kezdetén, minden teketória nélkül mondotta, a' mit érzett. "Sajnálom, úgymond, hogy Király Uram' országglószékétől, akarmi tikkeljben is, külömböző vélekedéssel vagyok: hanem, az én' küldőim és lelkiismeretem ellen, nem szeretek áruló lenni. Mikor én legelőször ezen Ház' tagjává választattam, azt mondtam, hogy az országglószéket elő fogom segíteni, azon, nem törődvén, mitsoda emberekből álljon az, 's ezenkinylatkoztatásomnak mindég embere maradtam. Nem aggódok én a' Ministereken, akarkik legyenek azok! Elég nékem az én' Király Uramtól adatott Hivatal (halljuk! nagy hahota). Whigs vagy Tories, nekem mindegy (nevetés). Valamíg ők lelkiismeret szerént dolgoznak, elő-mozdítom őket; ha, nem; megviaskodom velek. Mindég azt mondtam én, 's mondom most is, nem aggódok azon, mondom, kik azok az emberek, — az én Király Uramtól származott Hivatalom elég jó nekem (tsupa nevettség). Nem bajlódok azzal, Whig-ok-é a' Ministerek vagy Tory-k: szabadon kimondom, nekem mind egy (foljvásti nevetés). Sajnálom hogy a' Gentlemen-ek mosoljognak; hanem, talán nem sokára sírni fognak annak a' következésén, a' mit most követnek. Minden emberi okosság ellen van, hogy protestánsok katolikusok által akarnak magoknak törvényt szabathni. Ha a' Ministerek nekünk az emancipatiót tömőfával nyomják-le a' gégénken; úgy én, az ő' jarmokat, nem húzhatom (nevetés). Sajnálom, hogy az én' tiszteltre méitő barátaim nem akarnak engem halgatni. Tsak igen ritkán nyitom én ki ebben a' Házban a' számat, és ha azt, most-se nyitnám-fel, ugyan kérem Urasagtokat, U-

raim, (a' Szószóllóra fordulván), nem lennék - é áruló Küldöim ellen, felekedésem ellen, ha én azt most fel nem nyitnám? (szörnyű lármás nevettség). Sajnálom, hogy jegyzéseimet, az én' tisztelt barátim, ott-fent a' padon, megháborították; még-inkább sajnálom azonban, hogy Ministerek, tsendes lélekkel és előre meghatározott szándékkal, kivánhatták a' ti' és az én' Király Uramtól, hogy olyan rendszabásokat tegyenek, mely a' vesztő-helyre egy grádtsfog, mellyen ő fejét-veszti (to the scaffold where he will lose his head). — Ere is nagy nevettség lett: de már itt, több is felillett volna). Felidézek minden Protestánst, azaz, igazi Protestánst, azon szent Mauer' (sorompó, barrier) fenntartására, mellyek a' mi' vitéz Eleink' vére által, a' mi' megbetsülhetetlen Egyházunk' és Státusunk' konstitúziójának vélelmére össze-raggattatott (nevetés). — Micsoda? elfelejtheti - é valaki ebben a' Házban, Istent-félvén szemel előtt, az ő Eleinek a' napjait, kik ezt a' szent falat felállították? Én, bízom, hogy az én' Király Uramnak elég ereje fog lenni, hogy az istentelen foljívíznek parantsoljon, mely most oly' hihetőleg fogja beiszapolni a' Státust (nevetés). Bízom, hogy az ŐFge Tanácsosai egy tuzetnyiszter meg fognak pihenni, minekelőtte a' szent falat lerontanák, mely a' mi' vitéz Eleink' vére által ragattatott össze (nevetés). El lehet azt felejteni? (foljvást tartó nevetés). Isten mentsen! (szörnyű éles hahotalás). A' rendszabások veszedelemmel terhesek, nyomorúság' kintse. Azt mondom, hogy, ha a' Ministerek azokat a' Ház által forcírozzák; úgy, egy veszedelem - kintset gyűjtenek, és, nem tsak ollyat, hanem még dörgölődzés' kintset is (nevetés), melyből anarchia, confusio származik, 's végre, az egész or-

szág elsűjvedése. Ha az én' saját apám katolikus volna; nem botsatavám ötlet ide, hogy protestans országnak törvényeket szabjon. Uraim, lehetetlen; protestans hús és vér, azt, nem teheti (nevetés). Reménylem, hogy a' Gondviselés' karja, nem fogja azt megengedni (foljvást tartó nevetés). — Itt, ismét előfordul az ország' előntetése az istentelen foljó által, hihető, mivel' a' sok nevetés megzavarta a' beszélő' fejét. Ha a' Ministerek a' szegény Irlandnak segíteni akarnak; örömost járomba állok velek, segíték a' hegy kapaszkodóján: de a' szándékba vett cura kegyetlenebb, mint a' betegség, maga. (halljuk, halljuk és (nevetés). Mire mutatnak mindezek? Mit lehet ezen mind érteni? (ordító nevetés). Mit mást ezen kívül, hogy a' katolikusok a' protestans Egyház' jövedelmét fel akarják tsemegélni, — azt teszi az, annak a' quintessentiája, különben, senmi-se! (reng a' Ház a' nevetéstől) Az irlandi Parlament beszédere útalok (oratori tzifra beszéd a' katolika Eggyesület mellett); olvastam ezt a' beszédet, és irtódzva olvastam azt (nevetés)! Nem hogy O'connelt kárhoztatnám (még nagyobb nevetés), nem, úgy tselekszik ő, a' mint én szeretem, egyenesen, nyilván, férfiason. Adná Isten, a' mi' részünkön is volna egynehány O'Connel (ordító nevetés). Úgy-úgy, az az ember! nem ürögforog ő a' bokor körül, hanem zuhé belé megy' vagy-is inkább, plump kiböfenti a' szót, azt mondja nektek, hogy ha egyszer ott a' korlátot által lépi, a' protestans Egyház' jövedelmét mind le akarja kaszálni: mit szólnak ehhez a' Püspökök? (nevetés). Ugy már, tsak még-is tudja kiki hányadán van, és senki-se mondhattja, hogy megszedítettett. By God, Sir (a' pergamentre írt instántziával erőssen verve az előtte ál-

lő padot). By God, Sir, O'Connel egy a legvidorabb fitzkók között, a kiket én valaha láttam (öröm-kialtással teljes nevetés). Nem gyilkos ő, nem bújkál ő setében, hogy a gyilkoló-kést a szívetekbe szúrja. Nem; az én' lelkemhez szabott ember ő. — Nem akarok többet a rendszabásról szólni, valamig a szónyeget fel nem húzzák, és az új világosság látásához nem jutunk, mely a Ministereknel felsütött. A mi engem illet, nállam semmi világosság nem derült fel (nevetés). Csak egynehány szót még (halljuk, halljuk!). A protestáns lakosok felingerlödtek végre, morog már a britannus oroszlan (nevetés) Ha azt egyszer felhosszantják, vigyázzanak, a kik azt felháborították (közönséges kifokadás nagy nevetésre). Örülök, hogy ellenkezőim olyan alaton ellentálláshoz foljamodnak. Hiszen én mindég tsendességben hagytam őket beszélni; mi jussok van nekik engem féibe szakasztani? Rosszúl ille né az énhozzám, hozzám, az ország második városa' Követéhez, engem', értelmem' elő-adásomban nyaggatni (éles és hangos nevetés). Sajnálom, hogy a protestáns dolog' fő-bajnoka (Peel) megtébojodott (nevettség). Van pedig neki valósággal egy-kevés lelkiesmérete (nevetés), megmutatta ő azt, midőn az idvezült Canningtól elvált, egy olyan Ministertől, kinek elvesztését, sajnálom, ámbár ő ezen részben ellenkezőnk volt. Igen is, Canning Úr volt az, a mit én az ország' kintsének nevezek (erős nevetés). Uram, én már most egyszer egyenesen beszéllek, én sem kerülgetem a bokrot. Canning Úr nagy ember volt. Peel Úr, de ez nints itt; tehát még csak ennyit: ha ez a Minister engem itten a szála' közepette a földhöz lapintott volna, nem berzenkedtem volna annyira fel, mint az első ülésnél, minekutánna beszédét tartotta (nevetés).

Egy, háznál sült lett dolog az, s én, tel-se veszem, ha nem teitzik: mert mondom, már most fel van bosszantva az ország. Már, elébb is megbomlott volt, azután pedig, a tanátsbéli rögtön-változásnál, miötha a' menkö ütötte volna meg; de most, Istennek hálá, felbosszankodott (erős hahota) az ország' egyik végétől a' másikig. (Itt, próbálja végre, egy baráttja, ki az Obester megett ült, kaputja' szárnyánál-fogva leültetni, de ő megfordúlván, folytattja beszédét). Engedelmet kérek, beszélnem kell, ki kell mondanom értelmemet; ha az engem Küldöttek és lelkiesméretem ellen aruló nem akarok lenni. Én csak ritkán szoktam itt beszélni (nagy szerentsére) inkább gyönyörködök halgatni másokat; nem kellene' hát most, mikor beszéllek, háborgatni. Akarmit tsinálnak mások; én, teszem kötelességemet, ajándék és jutalom nélkül; Védelmemet —

Míg botot, követ bírok, fogadom, Egyháztól, Kiralyséktól, meg nem tagadom (ordító, bögő nevetés) (nem ta — — Itt már a' Kamara' Szószóllója végetvetett a' litániának, a' tisztelt Úr' Kérelme' bebotsátását javallván.

Frantziaország

A' Coastitutionnel azt mondja. "Ma terjed-el a' híre, hogy a' Wellington-Ministérium lemondott Hivataláról. Ezt az esetet, melynek következése felszámálhatatlan, a' Cumberland Hg. beszélgetésének a' Királlyal és az oxfordi választás' kimenetelének tulajdonítják. Tudnivaló, hogy Peel Úr elsűjedi azon választásban, megőzte őtet Inglis Úr. Irland emancipatiojának dolga, a' protestáns Angliát olyan peségésbe hozza, hogy, ez az egyetlenegy környület a' Well. Hg. kiléptetését bizonyossá tehetné. Ez a' tudósítás oly' bizonyossággal nyert volt már hitelt, hogy a' köz kints dol-

gában veszteséget okozott. De azt hisszük, hogy megbizonyítást kíván. Gonosz mesterembernek kell lenni Frantziaországban, a' ki ilyen híreket tud költeni.

Itt következik a' másik, a' Courrier français, mely még vakmerőbben állítja, hogy neki Londonból mártz. 2-odikáról, éjjeli 11-órakor ezt írták: "A' mostani Ministerium azon lépésen áll, hogy széjjel-oszoljon; alig lehet ezen többé kételkedni. A' Király, nem hagyta helybe a' catholica Eggyesület' elnyomtatása' bill-jét, mert ebből, az ő' képezelete szerént, egy leköteleztetés lenne, utóbb az emancipatiót is helybe-hagyni, mely amannak helybe-hagyása után nyomon elébe terjeszgetne a' Parlamentnek. A' Király' gondolkozásának ezen változását Cumberland Hg. okozta. Hihető, hogy hólnap minden Minister beadja lemondó irását, ha a' Király a' mellett marad, hogy a' bill-t meg nem erősíti. Elkerülhetetlen következése lesz ennek, az irlandi fellázadás. Már is tartanak itt, valamint Irlándban, a' pártütéstől, mivel' a' Gárdák parantsolatot vettek, hogy minden intésre készen legyenek. Annál-szükségesebb pedig az elő-vigyázat, mivel' az Irlándban fekvő regementekre nem lehet számot-tartani, ha a' lázzadás ottan kiütne; mivel' a' főokok között egyik, mellyel Well. Hg. a' Király' hajlandóságát a' katolikusok' emancipációjának helybe-hagyására vette, azon hiedelmetlenségben állott, mellyet ezen regementek okoztak. A' retentő krízis szombatján vagyunk. — Misoda mesterséges vagy talán tudatlan levél ez! — ki fog tettzeni utóbb.

Ismét egy frantzia — Straszburger Zeitung, — mártz. 8-adikáról ezt írja: "Rendkívülvaló alkalom által vesszük Londouból azt a' tudósítást, hogy a' Peel Úr' megverettetése' következésül az ox-

fordi választásnál, az emancipatio - bill vissza vétetett, 's a' Wellingtoni Ministerium megváltozott. — Ennek is tsak úgy hihetni, mint a' többinek.

Pári's, mártz. 6. — A' Journal de Debats, a' Peel Úr' oxfordi választásánál megbukott kimenetele-felett, azt mondja: Ez, nem közönséges bukás a' választásban. Már tsak azon hajlandóságból is, mellyet a' vetekedés szült, azon tündésekből és reménységekből, mellyeket az emancipatio' barátjai vagy ellenzői abból vettek, répzeltethetik velünk, hogy Angliában, az oxfordi választók' szózatját, nem számlálják hanem másálják. Nem ama' megavúlt rongy faluk' (rottenbrough), haszonbéresi szózatjai, sem a' nagy városok' több vetekedéssel járó szózatjai, nem is a' londoni lármás városaljaiaké, mellyek egy alsó Házat minden 7-dik esztendőben megújítanak. Itt, minden választó megvilágosodott férfi, mind a' Társaság' magassabb klaszisa'hoz tartoznak azok; és, a' mi még több, a' méltóságos ánglus Klérus' tudományának és hasznának záloga, régi időktől-fogva, azon Tagok' többségére vólt bízva, kik ezen privilégiált választó Társaságot teszik. Peel Úr, mint emancipatio' védelmezője, sokkal fontosabb vólna az alsó Ház' részre-nembajló padján, mint-sem a' Kabinét' Tagjaién. E' mellett maradjunk, soha-se kárhoztatjuk a' ministériumban-maradását! Mi van most tsak egy is kevésbé kívánatos a' minsteri hivatalnál Angliában? Oxfordal másképp' van a' dolog. Minthogy Peel Úr saját értelmét a' rendszabásokról, megváltoztatta, mellyek most a' 3 országot pésgésben tartják; tartozott-ő az ő' megbízóitól meg tudakozni, — nem változtatták-é ők szándékjokat. De, nem látták, hogy az áng. fő-Egyház az ő' példáját ekkorig még követte vólna. Az ox-

fordi kimenetel azonban, egy szeren-
tsélen elő-tsata, egy nagy ütközet e-
lőttvaló nap'. Meggyengül-é ez által az
első Minister' bátorsága — valjon? Val-
jon megtsüggedne-é ő, planuma' végre-
hajtásában, mely tsak fél-győzödelmet-
sem kíván? Nem hihető.

A' brasíliai Tsászár, a' Courrier fran-
çais szerént, rábizta a' maga' lissaboni
Konzulára, hogy VI-odik János Király-
tól, örökségszerént neki jutott hagyomány-
nyát, kívánja elő. De, D. Miguel a' maga'
Ministere, Santarem által ezt feleltette: "D.
Pedronak semmi követelése többé Attya'
hagyományához; az ő' minden vagyona
sequestrum alá tétetett, és a' portugalli mos-
tani Király, tettése szerént bánik azzal.

Olaszország

A' 10-edik közönséges Congregatió-
ban, által-adták a' még nem in Sacris
forgolódo Kárdinál-Diaconusok a' pápai
Brevet, mely nekik a' Pápa' választás-
nál, az activa és passiva szózatot megenged-
te; a' Kőmivest és átsot is kiválasztották
a' Conclavehez. — A' hónap' 25-
adikán reggel, az idvezült Pápa' temetése vé-
gezete után, a' Vatican' chorus-Kápol-
nájába mentek a' Kárdinálók. Itt tar-
totta a' Kárdinál-Dékán a' Sz. Lélek-
misét, pompáson, és emlékeztette Mon-
signor Domenico Testa Titoknoka a' Bre-
ve-knek ad principes, a' Kárdinálókat egy-
deák beszéd által, az ő' fontos kötele-
ségekre a' Pápa'választásnál. Ugyanazon
nap' este, össze-gyűltek a' Kárdinálók
a' St. Silvester' templomában. Egy Ce-
remoniamester, felemelte a' pápai ke-
resztet, és két Ostiarius között az ól-
tárhoz lépett. A' pápai kápolna' éneklői
rá-kezdték a' Veni Creator Spiritus-t,
és az első strófa után, kimentek a' Kár-
dinálók a' templomból, a' város' nép-
katonasága és a' linia katonaság által el-
foglalt Quirinál-piatzon által, a' Quiri-

nál-palotába, melyben a' Conclavet el-
készítették volt. Egy escadron polgár-
katona nyitotta ki a' menetet, és a' Ne-
mes és svajtz katonaság, körül-vették a'
Kárdinálókat: 32-teu voltak azok, azaz
5 a' Püspökök' Rendiből, 22 a' papi rendből,
és 5 a' Kárdinál-Diaconusokból. Mihelyt a'
Kárdinálók a' paulinus kápolnába érkeztek,
a' Veni Creator hymnust elvégezték, 's a'
re' des könyörgést elmondották. Akkor,
ezen felkiáltás után extra omnes, a' Kár-
dinál-Dékán, della Somaglia, egy rövid be-
szédet tartott, melyben a' sz. Kollégio-
mot intette, hogy a' sz. Egyháznak nagy
szorgalommal adjanak egy Pásztort. El-
olvasták a' Pápa'választás eránt az apos-
toli Bullákat, és minden Kárdinál letet-
te az esküt azoknak megtartására. Ha-
sonló esküt tettek-le a' Conclave' Gou-
verneurje és Kustossa, a' Gen. Kints-
mester, a' Patriarchák, az Érsekek és
segéd-Püspökök, a' Protonotariusok 'sat.
Minekutánna a' Kárdinálók az ő' szobá-
ikba mentek; elfogadták ott a' diplo-
matica Rend' udvarlásait, a' Prélaturáét
és a' Nemességét. Midőn végre, a' 3 szo-
kott jelt a' haranggal megadták, elmen-
tek a' Conclave-ből minden idegenek, éj-
jeli 3 óraker, és a' Kárdinálók Capi d'
ordine a' Sz. Egyház Marsalja's a' Con-
clave' Kustossa jelen-létekben, a' való-
ságos bezáráshoz fogtak. A' hónap' 24-
edikén, a' Gen. Vicarius' Placido Zurlo
Kárd. parantsolatjára, minden Misénéél
legelőször olvasták a' Collectát pro eli-
gendo summo Pontifice; a' mi az egész
Szék-üresség alatt foljtattatik. — A' Sz.
Kollegyum, áll 58 Kárdinálókból, kik kö-
zött a' legifjabb, az austriai Fő-Her-
tzege, 41, legöregebb pedig, Ferrao Kárd.,
93 esztendős. Van köztök 6 Kárdinál-
Püspök, 43 Kárd. Pap, és 10 Kárdinál
Diaconus. Az ő' egyesült életidejek egy-
gyütt, teszen: az első 443, a' második

2777, a' harmadik 674=5894 esztendő.
—Cui bono ezt tudni? —

Azon Kápolnában, a' melyben a' Pápára szózatolnak, van egy magas kar vagy álló, 's az óltár megett, melyre a' tzedulákat rakják, áll egy kis kementze, melynek a' kürtője egy ablakon nyúlik-ki, és a' palota előtti piatzra, megláttzik. Ebben a' kis kementzében égetik-meg a' tzedulákat, 's a' kimenő füst megmutattja a' Publicumnak hogy még senki-se választatott. Ez az a' Fumata, melynek látására a' könnyen élő nép mostantól-fogva a' Quirinált meglátogatja. — Ma, a' Fumata' nézésére összegyűlt nép leírhatatlan sok volt, mivel' egy jövendölés szerént, azt hitték, hogy ezen a' napon már Pápát választanak. — Az idvezült Pápa' szándékához szabva, egy igen engesztelő bőjthirdetmény jött-ki; mely az élelem' dragasága miatt igen szükségesnek láttzik.

Törökország

Elálmélkodva és bosszánkodva olvastuk, így szóll egy oláhországi levél, a' német, 's ezek után; a' frantzia Híradókból, azon éretlen tudósításokat, melylyek a' régibb és újjabb történetek' nem tudását bizonyították. Ezek, a' Muszkák' fekvését kétségbe-esettnek tartják, 's azt hírlelik, hogy ők, nem sokára kényszerítettnek a' Pruthon vissza menni. Dítsekedő festéssel írják-le a' Törökök' erejét 's azoknak finom' planumjokat. — Végre, felhozzák Tsapanoglu-nak egy igen ortzatlan levelét Langeron Generálhoz, melyben az ezt, emlékezteti, hogy egyszer az ő' fogja volt vótua. A' dolog' valósága ebben áll: "Ez a' hével-lob-bal járó Tsapanoglu nem tette fogjává Langeron Grófot, hanem ez, 1811-ben 5000 emberrel, egy 22 ezer emberből álló berekesztő hadsereg' maradványával, 52 napi berekesztés és szünteleni isatázás u-

tán, fogságba ejtette Tsapanoglut. A' Muszkák, nem fognak vissza menni a' Prúthon, 's a' Törököktől is tsak úgy félnek, valamint a' Zeitungoktól.

Oláhországból írják, hogy Ibrahim Basa, ki Turnulban vezérkedett, és a' turnuli Ayan, félvén hogy Nikápoljban fejét vesztené, a' honnan őket Tsapanoglu gyáváknak és árulóknak hirdette-ki, ára szánták magokat, hogy Langeron Grófnál maradnak, és az ő' szeméjke-re-nézve nem akarják hasznát-venni a' feltételes Kötésnek. Megkülömböztetve bännak övelek. — Más tudósítások szerént, ugyantsak fébr. 18-adikáról, más 3 Ayannak, kik a' turnuli capitulatiót Tsapanoglu-nak által-vitték, fejeket-vétette ez az ásiái Vezér.

A' M É R T É K T Á R

Megszerzése végett, Május hónap' 15-ödikéig lehet az Egy conv. forint foglalót, az efféle Előfizetést össze-szedő helyyeken letenni. Az ára, különben, anynyyi convergáras lesz, a' hány árkusra a' könyv fog telni; melynek az egy forintot meghaladó árát, tsak akkor kell lefizetni, mikor a' könyvet kiki kezéhez veszi.

Hirdetés 3-szor

A' ts. k. Sárvári priv. Tzitz- és Kárton-Fábrica ezennel jelenti, hogy valódi (állandó) színű Készítményeinek igen jó rendbe szedett 's felkészített különbféle portékáival, a' közelgető Sz. Györgynapi Debretzeni vásárt meg fogja látogatni. — Bóltja, vagyon a' Bétsi úttzában, Vogel Lajos Úr mellett, szegleten. — Kőlt Pesten, mártiz. 6-odikán, 1829.

Tudományos Jelentés

Tudtokra adatik ez által Mindeneknek, kik a' tudományok körül forgódnak, hogy a' mindjárt következő április' 21-edikétől-fogva, minden tudósnak, az Erdélyi Híradó' kiadója, a' Ko-

losvári Ref. Ns. Kollégium' Typographiáját keze alá veszi, ezen Folyó-íráson kívül, a' Deák Classicusokat egymás-után és mind egyforma octav-formában és minden tekintetben szép munkáltatással kiadogatni szándékozik. — Ezen két bizonyos tárgy mellett, felvállal még alku szerént és igen jutalmas áron, mindennemű újj Váltó Munkákat a' tudós Írók' és Könyvárosok' részéről — egész Könyveket, akárhany Kötetből álljanak azok, Gazdasági vagy akarmiféle Számadó-könyveket, Journálokat, Tabellákat, Rubrikákkal együtt, mindenféle Jelentéseket, egész, fél, negyed és nyóltzad-rész árkusouként, tzedulákat 'sat. — magyar, német, deák, olasz, frantzia, ánglus, hollandus (kivánság szerént, görög, 'sidó és török) nyelven. — A' Classicusok ára eránt, rövid időn, meghatározott Tudósítást fog kibotsátani. — Ezen Jelentés mellett, tudokra adja a' Kiadó a' jó-erköltsű, magyarul, 's ha lehet, deákul is tudó

Typographus-Subjectumoknak, kiknek kedvek van állandó munkában maradni, hogy nálla, ha idejében jelentik magokat levelek által, dolgot találnak, valamíg a' megkívántató Subjectumok' száma ki nem telik. Levelezés által megeshető egész alku nélkül, sen-

ki ide ne fáradjon; hanem — ha a' nélkül is tettzene neki vándorolni: mert különben magának tulajdonítsa, ha alku nélkül jövén későre, conditiot nem kaphatna. — Két jó Inasnak is lessz helye, ha Szüleitől vagy Tútorától illendő ajauló-írást hozhat és egészséges hibátlan testel bír. — Egyre, olyanra van szükség, a' ki az egész typographia' dolgát, nem tsak practice, hanem theoretice is jól tudja, és méltán lehetne Factor

A' levél borítékjára tsak ezt kell írni: — Az Erdélyi Híradó' Kiadójának.

Kolozsváron.

A' kik pedig Budához közelebb laknak, jelenthetik magokat T. Burján Pál Könyváros Úrnál, a' híd' végirél.

Az Erdélyi Híradó' Kiadója.

Pótlás

Cochrane Lord Párisban érkezett mártz. 6-odikán. — Egy pedig jelenti, hogy Fabvier Óbester, nem sokára vissza menne Frantziaországba. Azt állítják, a' mi nem éppén lehetlen, hogy Görögország'Elölülőjével és sok ottani Kapitányokkal, a' görög hadsereg' rendbe-szedésében, nem eggyezhet-meg.

Mennyire hajlandók a' Shottusok a' játékszínhez, megtettzik abból, hogy Edinburghban (138 ezer lélek lakja), nem-régiben, földszínt volt 39 néző, a' logékben 9, az alsó karban 16, a' felsőben 34; a' behotsátó pénz, ment 11 fontra és 8 Shillingre, azon napi költség, volt 40 font. — Úgy vannak ezek a' komédiával, mint az orgonával, — mondások szerént, az ördög' dudájával.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben			
		10	11	12	London, Feh. 26	27	28
Bank-Oblig. 1.1/2pC.	53.1/2	-	53.5/8	-	53.1/2	Consols, 3 pC.	- 87.3/4 - 87.3/8 - 87.1/8
Pengőpénz-Obl. 5pC.	97.3/16	-	97.5/16	-	97.3/16	Stocks-Prémie, Sh.	- - - 56 - - 57 -
Roths. 1820, 100f. CP.	159.1/4	-	159.1/4	-	159.1/4	Brasiliai Bons	- 61. - - 61.3/4 - 61.1/2
Partial. 1821. Ua.	124.1/3	-	124.1/4	-	-	Buenos-Ayresi	- - - - - 33.1/4
Bankaktia, 1000f. CP.	1094.	-	1096.	-	1095.	Columbiai	- 18.1/2 - 18.1/2 - - -
Páris, Feh.	28	Már. 2	3			Mexikói	- 25. - - 24.1/4 - 23.1/2
Consols 5 pC.	110.35	-	110.25	-	110.60	Portugalli	- 47. - - 46.1/2 - 43.1/2
Ugyanaz 3 pC.	75.80	-	76.65	-	76.30	Muszkaországi	- 98. - - 98. - - 97.3/8
Bank-aktia, 2000 Fr.	-	-	-	-	-	Görögországi	- - - 14. - - 15. -